

OULAISTEN KAUPUNKI
Elinkeinoimisto

ELINKEINOPOLIITTINEN OHJELMA VUOSILLE 2009 - 2012

Oulaisissa vuonna 2009

Sisältö

1. Kunnan tehtävä elinkeinopolitiikan edistäjänä	3
1.1 Johdanto.....	3
1.2. Toiminta-ajatus	3
1.3 Visio.....	3
1.4 Toiminta-ajatuksen toteuttaminen	3
2. Nykytilan kuvaus	4
2.1 Elinkeino- ja väestörakenne.....	4
2.2 Infrastrukturi	4
2.3 Palvelurakenne.....	5
2.4 Kunta-analyysi.....	5
2.5. SWOT-analyysi	6
3. Elinkeinopolitiikan toimintaperiaatteet ja lähtökohdat	6
3.1 Elinkeinopolitiikan tavoitteet.....	6
3.2 Elinkeinopolitiikan toimintaperiaatteet.....	7
3.3 Painopistealueet	7
3.4 Resurssit.....	7
3.5 Tiedottaminen	8
4. Elinkeinopolitiikan päämäärät	8
4.1 Yhteistyö ja verkottuminen.....	8
4.2 Palvelut ja julkiset hankinnat	9
4.3 Elinkeinoelämän kehittäminen.....	10
4.4. Elinkeinotuet.....	11
5. Suunnitelmien ja päätösten yritysvaikutusten arviointi	11
5.1. Hanketoiminta.....	11
5.2. Työvoiman koulutus	12
5.3. Muut hankkeet	12
6. Yhteenvedo.....	13
PÄÄTÖKSENTEON YRITYSVAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	14

1. Kunnan tehtävä elinkeinopolitiikan edistäjänä

1.1 Johdanto

Tämä elinkeinopoliittinen ohjelma on tehty yhteistyössä paikallisen yrittäjyhdistyksen, Oulaisen Yrittäjät ry:n kanssa. Ohjelman tekemisessä on hyödynnetty Suomen Yrittäjien kokoamaa työkirjaa ja sen sisältörakennetta.

Tavoitteena on, että elinkeinopoliittinen ohjelma tarkistetaan vuosittain.

1.2. Toiminta-ajatus

Kunnan tehtävä elinkeinopolitiikassa on turvata riittävät edellytykset yritystoiminnan harjoittamiselle. Tärkeimmät kulmakivet sen onnistumiselle ovat hyvä infrastruktuuri, työvoiman saanti, vuorovaikutus, avoimuus, tasapuolisuus ja yrityslähtöinen päätöksenteko.

1.3 Visio

Oulainen tunnetaan aktiivisena elinkeinopolitiikan harjoittajana. Kunnan rooli on toimia välittäjänä, innovatiivisesti. Kunta kuulee yrittäjiä ja tekee tiivistä yhteistyötä yrittäjien kanssa sekä vastaa tiedossa oleviin tarpeisiin resurssien puitteissa. Virka- ja luottamusmiehet tekevät huomioistaan esityksiä elinkeinoelämän kehittämiseksi ja pitävät säännöllisesti yhteyttä yrittäjiin.

1.4 Toiminta-ajatuksen toteuttaminen

Kaupunki toteuttaa toiminta-ajatusta seuraavasti:

- kunta järjestää hyvät peruspalvelut ja harrastusmahdollisuudet kuntalaisille
- elinkeinoelämän tarpeet tunnistetaan ja niihin reagoidaan
- yritysilmapiiri pidetään avoimena ja luottamuksellisena
- yrityksiä kohdellaan tasapuolisesti
- kunnan hankintapolitiikassa huomioidaan paikalliset yritykset mahdollisuuksien mukaan
- yhteistyö yrittäjien kanssa on säännöllistä
- kunnalle kuuluvia elinkeinoelämän kehittämiseen liittyviä tehtäviä hoitaa osin mahdollisesti perustettava yhtiö
- huomioidaan ympäristöarvot elinkeinopolitiikassa

2. Nykytilan kuvaus

2.1 Elinkeino- ja väestörakenne

	2000 ...	2006 ...	2009	Tavoite 2015
Yrittäjien määrä	465	434		500
Osakeyhtiöitä, lkm	85	97	101	125
Yritysten määrä	388	425	432	450
Maa- ja metsätalous tp. (A-B)	306	273	260	250
Teolliset työpaikat (D)	890	527	470	600
Yhteiskunnall. palv. (L-Q)	1190	1339	1325	1350
Yksityisen sektorin työpaikat		1554		1650
Työssäkäynti muualla, henk.	608	806		700
Väestö				
Asukasluku	8267	8101	8040	8300
Yli 65-vuotiaita	1357	1409	1440	1660
Työvoima				
Työvoima yht.	3598	3518	3433	3600
Korkea-asteen koulutus	1280	1256		1290
Työttömiä, lkm.	420	370	400	325
Työpaikkaomavaraisuus	102	95	100	102
Työllisyysaste, 15-64 v.,% (03, -07)	62	63	61	67

Yllä olevista luvuista on pääteltävissä seuraavaa:

- Oulaisissa yrittäjien ja yritysten määrä on suhteellisen pieni
- Teollisia työpaikkoja tarvitaan lisää
- Pendelöinti on suhteellisen suurta (26 % / työssäkäyvät)
- Asukasluku ei nykyisellään vähene
- Vanhusten osuus väestöstä kasvaa suhteellisesti
- Työttömien määrä nyt suhteellisen korkea (yli 11 %)
- Työllisyysaste pienempi kuin koko maassa (= 70 %, 2009)

2.2 Infrastrukturi

Oulaisissa on useita kaavoitettuja teollisuusalueita: Kivisenkankaan, Kintunperän, Aholan ja Lammasojan teollisuusalueet.

Teollisuustonttien luovutusperiaatteet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa. Luovutustapa on pääsääntöisesti myynti. Poikkeustapauksissa voidaan käyttää vuokrausta. Tonttien hinta vaihtelee 1 – 4 € neliöltä.

Kunnassa on tarjolla vaihtoehtoisia asuntotontteja keskustan lisäksi myös haja-alueelta. Tonttien hinnat vaihtelevat keskustassa 3 – 6 € / m².

2.3 Palvelurakenne

Oulainen on merkittävä koulukaupunki. Oulun seudun ammattikorkeakoulun Terveysalan yksikkö kouluttaa sairaanhoitajia. Oulaisten ammattiopistosta valmistuu lähihoitajia sekä kaupan ja hallinnon alan ammattilaisia, toimitilahuoltajia ja suurtalouskokkeja. Naapurikunnista löytyy lisäksi ammattikouluja ja tekniikan alan ammattikorkeakoulu.

Oulainen on Oulun Eteläisen terveydenhuollon keskus, josta löytyy Oulaskankaan sairaala, Taukokangas-Säätiö, terveyskeskus sekä useita yksityisiä palvelukoteja ja palvelun tarjoajia.

Vapaa-ajan palvelut ovat paikkakunnalla korkeatasoiset: jäähalli, uimahalli, ampumarata, taidetalo, kuntosalit, liikuntasalit, hiihtokeskus, ratsastustallit ja -maneesi ym.

2.4 Kunta-analyysi

Keväällä 2009 kaupunki tilasi ”Oulaisten elinkeinopolitiikan analyysin” Auditor-yhtiöltä. Tutkimusraportissa Oulaista on verrattu muihin, lähes samankokoisiin kuntiin. Siinä todetaan mm., että elinkeinopolitiikan vaikuttavuus riippuu olennaisesti kunnan sijainnista, koosta, yritys rakenteesta sekä käytetyistä elinkeinopolitiikan keinoista. Mutta myös kehittämispanostuksen määrällä, resurssien suuntaamisella, yritysilmapiirillä, suhdannetilanteella ja sattumalla voi olla merkittäviä vaikutuksia elinkeinopolitiikan tuloksiin. Yksi kehittämisen tukijaloista on se, että kunnan toimijoiden ja yritys kentän välillä on hyvä keskinäinen yhteistyö ja luottamus.

Raportissa todetaan, että suuryritysten on entistä vaikeampi löytää kilpailukelpoista sijaintipaikkaa pienistä kunnista, ellei toiminta perustu poikkeuksellisen paljon johonkin paikalliseen raaka-aineeseen. Kasvukeskusten ulkopuolella on yksittäisen kunnan vaikeaa kyetä järjestämään nykyajan vaatimukset täyttävää palvelutarjontaa kaikilla elämänoilla. Siksi seudullisen yhteistyön merkitys kasvaa entisestään.

Oulaisten kaupungin koko ja sijainti antavat kohtuullisen hyvät edellytykset keskiverto yrityksen näkökulmasta. Tosiasiassa valtaosa yrityksistä laajentaa toimintaansa nykyisessä sijaintikunnassa. Yksi suurimpia haasteita Oulaisissa on löytää riittävästi yrittäjyydestä kiinnostuneita henkilöitä perustamaan uusia yrityksiä tai jatkamaan nykyisiä, toimivia yrityksiä.

Yksi haaste kehittämistyölle Oulaisissa on kaupungin vaikea taloustilanne.

2.5. SWOT-analyysi

Alla olevaan taulukkoon on kirjattu tiedossa olevia uhkia, jotka pitäisi kääntää vahvuudeksi sekä lueteltu paikkakunnan heikkouksia, jotka taas voivat olla meidän mahdollisuuksia.

Vahvuudet

- monipuolinen elinkeinorakenne
- ihmisten perusarvot ovat kunnossa
- useita kasvuyrityksiä
- terv.huolto ja sos.palvelut tasokkaat
- hyvät liikenneyhteydet
- vapaa-ajan palvelut monipuoliset
- alueellinen työvoimareservi
- alueellinen koulutustarjonta hyvä
- yrittäjäilmasto myönteinen
- turvallinen asuinympäristö
- hyvä ilmanlaatu ja puhdas luonto
- korkea syntyvyys

Heikkoudet

- heikko tunnettisuus ja imago epäselvä
- kaupungin tiukka taloustilanne
- yritysten lukumäärä pieni
- ihmisten turha vaatimattomuus
- tietyissä ammateissa työvoimapulaa
- suuri riippuvuus isoista työnantajista
- muuttoliike molempiin suuntiin korkea

Mahdollisuudet

- työpaikkaomavaraisuus hyvä
- Oulun kasvukeskuksen läheisyys
- hyvinvointipalvelut merkittävät
- hyvät liikenneyhteydet ja sijainti
- useita menestyviä avainyrityksiä
- pendelöinti suurta

Uhat

- yritystoiminnasta kiinnostuneiden määrä
- muuttoliike merkittävää
- valtiovallan toimet
- korvaavia työpaikkoja tarvitaan paljon
- omistajanvaihdostilanteessa olevat yrit.
- kaupungin taloudelliset resurssit heikot

3. Elinkeinopolitiikan toimintaperiaatteet ja lähtökohdat

3.1 Elinkeinopolitiikan tavoitteet

- yrittäjämyönteisyys ja –lähtöisyys tulee olla vahva perusasenne
- kaupungin vetovoimaisuutta edistäviä tekijöitä tulee kirkastaa ja vahvistaa
- hanketoiminta tulee pitää vahvana
- yhteistyötä ja verkostoitumista tulee lisätä kaikilla sektoreilla
- työpaikkojen, varsinkin teollisten ja hyvinvointialan työpaikkojen sekä yritysten lukumäärän tulee kasvaa sekä yrittäjyyttä tulee vahvistaa niin, että työttömyys saadaan alenemaan
- kunnan asukasluvu tulee saada pysymään kasvussa
- tiedottamiseen kiinnitetään erityistä huomiota

3.2 Elinkeinopolitiikan toimintaperiaatteet

- yrittäjyysvaikutusten arviointi osaksi kaupungin päätöksentekoprosessia
- yritysilmapiiriä ja asiakastyytyväisyyttä seurataan kahden vuoden välein SY:n tekemän tutkimuksen mukaan
- seudullista ja muuta sidosryhmäyhteistyötä tehdään yhdessä muiden toimijoiden kanssa
- yrittäjyyskasvatukseen kiinnitetään huomiota

3.3 Painopistealueet

- sosiaali- ja terveydenhoitoklusterin hyödyntäminen
- hyvinvointiyrittäjyyden lisääminen
- hanketoiminnan lisääminen (sote ja muut palveluelinkeinot)
- paikkakunnan yritysten kasvun tukeminen
- teollisten työpaikkojen lisääminen keskeinen painopiste
- huomioidaan olemassa olevat yritykset tasapuolisesti
- oppilaitosten ja yritysten välisen yhteistyön lisääminen

3.4 Resurssit

Yritysneuvonta

Yritysten perusneuvonnasta ja tiedottamisesta vastaavat elinkeinoasiamies ja maaseutusihiteeri (maaseutuyritykset) sekä omalta osaltaan seutukunnan muut elinkeinovastaavat ja projektihenkilöt.

Mahdollisesti perustettava elinkeinoyhtiö vastaisi myös osaltaan yritysneuvonnasta, tiedottamisesta sekä hankkeiden hakemisesta ja kokoamista verkottuen muiden alueen toimijoiden ja kehitysyhtiöiden kanssa. Lisäksi yhtiö voi hoitaa ostopalveluna muita kaupungin erikseen tilaamia tehtäviä.

Myös kaupungin muut viranomaiset toteuttavat oman sektorinsa osalta yrityksiin suunnattua neuvontaa ja tiedottamista tarpeen mukaan.

Budjetointi

Elinkeinojen kehittämiseen varataan vuosittain riittävät resurssit kaupungin talousarvioon. Esityksen valmistelee elinkeinoasiamies. Kaupunginhallitus määrittelee seutukuntatyössä tarvittavat muut määrärahat.

Elinkeinoasioiden valmistelu ja päätöksenteko

Elinkeinoasiamies valmistelee pääsääntöisesti kaupunginhallitukseen tulevat elinkeinoelämän kehittämistä koskevat asiat. Kaupunginhallitus vastaa käytännön elinkeinopolitiikasta. Elinkeinoasiamies päättää enintään kolme kuukautta pitkät yritystilavuokrasuhteet.

Elinkeinopoliittisen ohjelman päivitys ja seuranta

Elinkeinopoliittinen ohjelma päivitetään vuosittain. Päivitykseen osallistuu elinkeinotoimikunta, jossa sihteerinä toimii elinkeinoasiamies. Mikäli siihen tulee muutoksia ohjelma laitetaan kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi ja sen jälkeen nähtäville kaupungin kotisivuille sekä tiedoksi yrittäjähdistykselle, lehdistölle ja kaikille asiasta kiinnostuneille.

Elinkeinopoliittisen ohjelman toteutusta seurataan jatkuvasti. Elinkeinotoimikunta tekee vuosittain konkreettisia esityksiä tämän ohjelman mukaisesti kaupunginhallitukselle, joka ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin.

3.5 Tiedottaminen

Hyvä sisäinen ja ulkoinen tiedottaminen parantavat yhteisiin tavoitteisiin sitoutumista ja toiminnan tuloksellisuutta. Tiedottamisessa on noudatettava avoimuutta asianosaisten välillä, mutta valmisteilla olevista asioista ei saa myöskään päästä tietovuotoja liian aikaisin. Verkostossa toimivien oma käytös ja puheet viestivät myös tehokkaasti kotikuntamme toimintaa.

Tiedottamisessa on selvä työnjako: kukin toimija vastaa oman toimialansa tiedottamisesta, mutta yritysasioiden tiedottamisen koordinointi ja päävastuu keskitetään elinkeinoasiamiehelle (tai vastaavalle).

Kaupungin kotisivuilla tiedotetaan elinkeinoelämän kehittämiseen liittyvistä asioista ja päivitetty ohjelma löytyy myös kotisivuilta.

4. Elinkeinopolitiikan päämäärät

4.1 Yhteistyö ja verkottuminen

Alueellinen yhteistyö

Oulaisten kaupunki ja mahdollisesti perustettava elinkeinoyhtiö osallistuvat lähialueen kehittämistoimintaan ja seutukunnallisiin hankkeisiin sekä niiden valmisteluun että arviointiin. Alueen kunnat tai niissä toimivat yhtiöt vastaavat itsenäisesti omista hankkeistaan ja verkostoituvat laajemminkin.

Lähialueen kuntien, kehittämissyhtiöiden ja/tai seutukunnan kanssa käydyissä yhteistyöneuvotteluissa mukaan kutsutaan myös paikallisten yrittäjäjyhdistysten edustajat. Oulainen pyrkii siinä kulkemaan etujoukoissa.

Yhteydet maakunta- ja valtionhallintoon

Kaupunki on jatkuvasti yhteydessä maakunta- ja valtionhallinnon viranomaisiin: Pohjois-Pohjanmaan liitto, P-Pohjanmaan TE-keskus, P-Pohjanmaan ympäristökeskus, tiehallinto, Oulun lääninhallitus ja eri ministeriöt sekä Siika-Pyhäjokialueen liitto.

Kansainvälinen yhteistyö

Oulaisten ystäväkunnat ovat Leksand (Ruotsi), Lillehammer (Norja), Hörsholm (Tanska) ja Karksi (Viro). Lisäksi tehdään yhteistyötä Karhumäen (Karjala) kanssa. Edelleen Oulainen on mukana ns. Reve –yhteistyössä. Yhteydenpito on säännöllistä, vuotuista. Paikkakunnan oppilaitoksilla on lisäksi useita yhteistyöoppilaitoksia eri puolilla Eurooppaa. Edelleen monella vientiyrityksellä on kansainvälisiä yhteyksiä. Kaupungilla on aika ajoin tarkistettava erillinen kansainvälistymisohjelma.

Yhteydet yrittäjiin ja yrittäjäjärjestöihin

Kaupungin ja yrittäjien välistä yhteydenpitoa varten on perustettu elinkeinotoimikunta, johon Oulaisten Yrittäjät ry ja kaupunki valitsevat neljä jäsentä. Kaupunki kutsuu parin kuukauden välein kaikki yrittäjät aamupuurolle, jossa keskustellaan ajankohtaisista asioista. Aika ajoin Oulaisten Yrittäjien ja kaupungin johdon kanssa on erillisiä tutustumis- ja neuvotteluiltoja.

Muu sidosryhmäyhteistyö

Kaupunki on osakkaana seuraavissa riskirahoitusyhtiöissä: TeknoVenture Management Oy:ssä (Oulu) ja Jokilaaksojen Rahasto Ky:ssä. Muita keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat Oulun yliopisto / Oulun eteläisen instituutti ja Centria. Lisäksi Oulaisissa toimivat oppilaitokset ovat tärkeitä kumppaneita: KAM / Oulaisten ammattiopisto ja Oulun seudun ammattikorkeakoulun Oulaisten yksikkö. Matkailun markkinoinnin kumppani on Kalajokiseudun matkailupalvelu ry. Wellnesspolis –status on saatu Oulaisiin ja sitä on tarkoitus hyödyntää. Vastuu sen kehittämisestä on Oulun seudun amk:n Oulaisten yksiköllä, kaupungilla ja osittain Multipolisverkostolla. Myös eri yhdistykset kuten kyläyhdistykset ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita, samoin paikalliset rahalaitokset.

Palkitsemiset ja huomioimiset

Elinkeinotoimikunta valitsee vuosittain ”Vuoden yrittäjän”. Palkinto luovutetaan pyhäinpäivän iltana pidettävässä Yrittäjäilllassa. Lisäksi elinkeinotoimikunta valitsee harkintansa mukaan ns. Avainteko palkinnon yritykselle, joka jollain tavalla on tehnyt Oulaista tunnetuksi tai muuten tehnyt jonkun ”avainteen”. Edelleen toimikunta voi esittää huomioitavaksi henkilön tai yrityksen, joka on tuonut esille Oulaisten elinkeinoelämää ja työpaikkakehitystä edistävän vihjeen. Kaupunginjohtaja ja elinkeinoasiamies käyvät tervehtimässä uusia yrittäjiä sekä muita ansioituneita tai merkkipäiviään viettäviä yrityksiä harkintansa mukaan.

4.2 Palvelut ja julkiset hankinnat

Palvelut

Kaupunki tuottaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa keskeiset sosiaali- ja terveyshuollon palvelut. Kaupunki vastaa yksin tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa hallintopalveluista, peruskoulutuksesta, kaavoitus- ja mittaustoimesta, rakennusvalvonnasta sekä tietyistä tekniseen ja tilapalveluun liittyvistä johtotehtävistä. Kaupunki etsii ulkoistettavia palveluja, jotka voidaan kilpailuttaa ja antaa mahdollisesti ulkopuolisten hoidettavaksi. Lähinnä tämä koskee sosiaali- ja terveydenhoitoaloja. Palvelurakenteen kehittämisestä vastaavat asianomaiset osastopäälliköt ja muut vastaavat viranhaltijat sekä luottamushenkilöt sovittujen kehittämistavoitteiden mukaisesti.

Yrittäjyyskasvatus

Yrittäjyyskasvatus on sisällytetty koulujen opetussuunnitelmiin. Tavoite on turvata uusien yrittäjien riittävyys paikkakunnalla.

Oulaisissa Yrittäjäyhdistyksellä on sopimus lukion kanssa yrittäjyyskasvatuksen toteuttamisesta.

Yritysilmasto

Yritysilmaston ja elinkeinopolitiikan toimivuutta seurataan aika ajoin toteutettavalla kyselyllä, esim. SY:n 2 vuoden välein tehtävä kysely. Näin esille tulleita asioita huomioidaan käytännön elinkeinopolitiikassa ja yhteistyön kehittämisessä.

Hanketyö, projektit ja yrittäjyyden edistäminen

Yritysten kehittämishankkeet toteutetaan joko yritysکوhtaisesti tai alueellisten projektien kautta. Kaupunki tai sen omistama elinkeinoyhtiö hallinnoivat myös itse kehittämishankkeita kuten hyvinvointiyrittäjyyden kehittämishanketta (Hyväx). Hanketoimintaa on tarkoitus edelleen lisätä ja laajentaa palveluelinkeinoihin.

Oulaisten Kehitys ry. on merkittävä toimija liike-elämän ja keskustan sekä paikkakunnan muussa kehittämisessä. Menossa oleva ”Onnenpäivät” –hanke pyrkii samaan päämäärään.

Tontti- ja toimitilapolitiikka

Kaupunki toimii nykyisen tonttien luovutuspolitiikan mukaisesti. Kaupunki huolehtii siitä, että sillä on jatkuvasti tarjolla vaihtoehtoisia tontteja liike- ja teollisuusyrityksille sekä vaihtoehtoisia asuntotontteja.

Kaupunki ei pääsääntöisesti rakenna itse toimitiloja yrityksille. Tilojen rakentaminen kuuluisi mahdollisesti perustettavalle yhtiölle, jolle siirrettäisiin (= vuokrataan) kaikki yrityskäytössä olevat kiinteistöt. Hallien edelleen vuokrauksen vuokratason määrittäisi ko. yhtiö.

Kuntamarkkinointi

Kaupungin markkinoinnista vastaa ns. markkinointiryhmä talousarvion puitteissa. Sille kuuluu huolehtia, että esitteet ja muu markkinointimateriaali ovat ajan tasalla. Kaupunki osallistuu eri messuille harkinnan mukaan.

Julkiset hankinnat

Kaupungin palveluyksiköt toimivat hankintalain puitteissa. Toimiville yrityksille tulee turvata avoimet ja tasapuoliset mahdollisuudet kilpailla kuntasektorin hankinnoissa. Hankinnat tulee tehdä sellaisina kokonaisuuksina, että paikallisilla toimijoilla on mahdollisuus tarjota niitä. Hankinnat tulee päättää niin, että kilpailun voittaa hinnaltaan halvin tai kokonaistaloudellisesti edullisin tarjoaja hankintalain mukaisesti.

4.3 Elinkeinoelämän kehittäminen

Yrityslainat ja takaukset

Kaupunki voi myöntää omavelkaisen takauksen pääsääntöisesti tuotannollisen yrityksen rakennusinvestointiin, mikäli se lisää yrityksen liikevaihtoa tai työpaikkoja Oulaisissa eikä muuta rahoitusta ole käytettävissä. Takaus voidaan myöntää myös elinkeinopoliittisesti tärkeiksi katsotuissa hankkeissa. Kaupunki ei ota yrittäjänriskiä ko. hankkeissa vaan päärahoittaja pyritään löytämään muulla keinoin. Kaupunki perii takausprovisiota 1,0 % / vuosi. Vastavakuudet tulee aina järjestää.

Kaupungin myöntämää lainaa yrityksille voidaan harkita vain erityisistä syistä.

Osakkuus yrityksissä

Kaupunki voi perustellusta syystä olla mukana osaomistajana perustettaessa uutta tai laajennettaessa yritystoimintaa paikkakunnalle. Kaupunki luopuu osakkuudesta viimeistään kolmen vuoden aikana nimellishintaan.

Hinnoittelupolitiikka

Teollisuustonttien hinnat ovat kaikille samat ja ne ovat kaupunginvaltuuston vahvistamat. Toimitilojen vuokratasossa noudatetaan paikkakunnan käypää vuokratasoa.

Teollisuustyöpaikkojen lisäämiseksi kaupunki tarjoaa tuotannolliseen toimintaan edullisia tontteja (1 – 4 €/m²) eri puolilta kaupunkia. Kaupungin mittaustoimi palvelee myös yrityksiä edullisesti ja tehokkaasti. Tavoitteena on, että tontin muodostus hoidetaan loppuun asti. TE-keskuksen myöntämät investointituet ovat viime aikoina olleet tasoa 25 % hyväksytyistä kustannuksista.

Kaupunki vuokraa edullisesti eri tasoisia tiloja myös tuotannollisille yrityksille.

4.4. Elinkeinotuet

Kaupunki ei pääsääntöisesti myönnä mitään elinkeinotueksi katsottavaa tukea yrityksille.

5. Suunnitelmien ja päätösten yritysvaikutusten arviointi

Monilla kaupungin päätöksillä on vaikutusta yritysten toimintaan. Näitä vaikutuksia tulee arvioida jo etukäteen. Valmistelevalle virkamiehelle tai päätöstä tekevälle toimielimelle tulee harkita, milloin nämä yritysvaikutukset ovat sitä tasoa, että ne on etukäteen arvioitava. Arviointia varten otetaan käyttöön oma lomake, joka on tämän ohjelman liitteenä.

Valmistelijan tulee tehdä yritysvaikutuksista kirjallinen arviointi, kun

- päätös koskee seuraavia toimenpiteitä: infrastruktuuri –hankkeet kuten kaavoitus, teiden rakentaminen ja kunnossapito, muu julkinen rakentaminen, toimitilojen ja tonttien hinnoittelu, julkisten palvelujen järjestäminen, hankintapolitiikka ja palvelujen ulkoistaminen, yritysneuvonnan organisointi, hanketoiminta, strateginen suunnittelu sekä verojen ja maksujen korotus
- päätöksen vaikutus odotetaan kohdistuvan 10 yritykseen tai 50 työpaikkaan
- päätös muuttaa aikaisempaa linjaa suhteessa yrityksiin
- päätös on oleellinen kunnan kilpailukyvyllä asuinpaikkana tai yrityksen sijaintipaikkana
- valmistelija jostain muusta syystä katsoo arvioinnin tarpeelliseksi

Yritysarvioinnissa tulee huomioida moneenko yritykseen tai työpaikkaan vaikutuksen odotetaan kohdistuvan sekä millainen vaikutus on. Joissakin tapauksissa tämä arviointi voidaan pyytää myös paikalliselta yrittäjäyhdistykseltä. Arvioinnissa voi auttaa kunnan elinkeinoasiamies.

Elinkeinopolitiikan toimenpiteet

5.1. Hanketoiminta

Hankkeen nimi, sisältö ja toteuttaja	Toteutus-aika	Kustannus-arvio, €	Kaupungin osuus, €	Vastuutaho
1. Hyvinvointiyrittäjyyden kehittäminen, Hyväx - hyvinvointipalvelumarkkinoiden kehittäminen ja alan yritysten synnyttäminen. - alan tutkimustoiminnan kiihdyttäminen	2009 - 2010	362 000	19 500	Kh, Ypk
2. Elinkeinoyhtiön perustaminen - kaupunki vuokraa ko. kiinteistöt vuosipöytä määrällä yhtiölle	2009			Kh, Kv
1. Ikäihmisten kehittämishanke - ikäihmisten tarpeisiin vastaaminen - hoiva-alan yritysten kehittäminen	2010 - 2013			Amk, Oulainen

2. Oulaisissa toimivien yritysten kasvun selv. - selvitetään ostopalveluna nykyisten yritysten kasvun edellytykset	2009	20 000	20 000 ?	Kh, Ypk
3. Pitkäaikaistyöttömien aktivointihanke - työn hankinta pitkäaikaistyöttömille	2010 – 2011			Kh
6. Yrittäjyyden edistäminen - järjestetään vuosittain yrittäjyyden aktivointitilaisuuksia ja selvitetään millä alalla yrittämisen mahdollisuuksia on	Vuosittain		5 000	Ypk
7. Kaupungin yleismarkkinointi - esitteiden ym. markkinointimateriaalin ja muun kaupungin tunnetuksi tekemisen materiaali ja osin ilmoituskulut	Vuosittain	8 000	8 000	Markkin. ryhmä

5.2. Työvoiman koulutus

1. Työvoimakoulutuksesta - kaupunki tekee esityksiä työvoimahal- linnolle ja muille koulutusta järjestävi- lle tahoille työvoiman koulutukseen liit- tyivistä kursseista	2009 -			Kh
--	--------	--	--	----

5.3. Muut hankkeet

1. Palkitseminen ja huomioiminen	Vuositt.	2 000	2 000	Ypk
2. Kummiyritystoiminnan käynnistäminen - entisten yrittäjien hyödyntäminen	2011 -	1 000	1 000	Ypk
3. Tutkimukset: - asiakastyytyväisyyskyselyt (1 kpl / kv) - ostovuototutkimus - muut tutkimukset	2011 2012	2 000 5 000	2 000 5 000	Ypk Ypk, kh
4. Malminetsintä - kaivostoimintaan johtavan näytteen pal- kitseminen - malminetsintäpalkinnot	Löytö- vuonna Vuosittai	25 000 500	25 000 500	Kh, kv
5. Messut, näyttelyt - Osallistuminen messuille kuntaosastolla	2012	2 000	2 000	Ypk

6. Yhteenveto

Oulaisten kaupungin ensimmäinen ”Elinkeinopoliittinen ohjelma” hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 24.8.2005. Tämä uusi ohjelma on päivitetty sen pohjalta. Valmistelussa on ollut mukana Elinkeinotoimikunta, johon kuuluu kaupungin edustajien lisäksi Oulaisten Yrittäjät ry:n edustajia.

Ohjelman visiossa on esitetty, että Oulainen tunnetaan aktiivisena elinkeinopoliittikan harjoittajana. Kaupunki huolehtii siitä, että yritystoiminnan harjoittamiselle on riittävät edellytykset ja kunnassa on hyvät peruspalvelut jatkossakin. Kunta kuulee yrittäjiä ja tekee tiivistä yhteistyötä yrittäjien kanssa. Yritysilmapiiri pidetään avoimena ja luottamuksellisena. Yrityksiä kohdellaan tasapuolisesti ja yrityksiä koskevaan päätöksentekoon otetaan mukaan ns. yritysvaikutusten arviointi.

Keskeiset numeeriset tavoitteet koskevat yrittäjien lukumäärän kasvattamiseen, teollisten työpaikkojen lisäämiseen, työttömyyden alentamiseen ja asukasluvun kasvuun.

Palvelujen taso ja rakenne, infrastruktuuri sekä kunnan koko ja sijainti antavat keskivertoyrityksen näkökulmasta hyvät edellytykset yrityksille toimia ja kasvaa Oulaisissa. Kaupungin vahvuudet ja mahdollisuudet ovat paremmat kuin havaitut heikkoudet tai tiedossa olevat uhat.

Yritysneuvontaan on lisätään henkilöresursseja, mikäli Oulaisiin perustetaan erillinen elinkeinoyhtiö. Yhtiön omistaisi kaupunki 100 %:sti. Yhtiöön siirrettäisiin kaikki ne toimitilat, joissa on yrityksiä vuokralla. Yhtiöllä olisi päätoiminen toimitusjohtaja ja sillä olisi voimakas kehittämis- funktio, joka toisi lisää henkilöresursseja yritysten kehittämistyöhön. Kaupunginvaltuusto päättää yhtiön perustamisesta erikseen.

Oulainen tulee jatkossakin toimimaan alueellisena vaikuttajana sekä osallistuu aktiivisesti ja avoimesti kaikenlaiseen yhteistyöhön ja verkottumiseen niin paikallisella, kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla.

Yritysten kehittäminen ja kasvun tukeminen tapahtuu paljolti kehittämishankkeiden kautta. Kaupunki ei pääsääntöisesti rakenna itse toimitiloja yrityksille eikä myönnä mitään elinkeinotukea yrityksille. Kaupunki voi myöntää yrityksille takauksia tai lainoja vain erityisestä syystä.

Elinkeinopoliittisen ohjelman päivitys ja seuranta toteutetaan vuosittain elinkeinotoimikunnan toimesta.

**PÄÄTÖKSENTEON YRITYSVAIKUTUSTEN ARVIOINTI
TOIMIELIN**

ESITYSLISTAN ASIA

N:O _____ PVM _____

LAATIJA/-T

	Positiivinen vaikutus	Kyllä	Neutraali	Kyllä	Negatiivinen vaikutus
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla				Kaventaa yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla
2	Edistää elinkeinorakenteen monipuolistumista				Kaventaa elinkeinorakenteen monipuolistumista
3	Lisää yritysten liiketoimintamahdollisuuksia				Vähentää liiketoimintamahdollisuuksia
4	Helpottaa yritysten työvoiman saantia				Vaikeuttaa yritysten työvoiman saantia
5	Vaikuttaa positiivisesti yritysilmapiiriin				Vaikuttaa negatiivisesti yritysilmapiiriin
6	Helpottaa yritysten logistiikkaa				Vaikeuttaa yritysten logistiikkaa
7	Lisää kunnan vetovoimatekijöitä				Vähentää kunnan vetovoimatekijöitä
8	Vähentää yritysten hallinnollista työtä				Lisää yritysten hallinnollista työtä
9	Kohtelee yrityksiä tasapuolisesti				Kohtelee yrityksiä eriarvoisesti
10	Säästää yritysten kertaluonteisia kuluja tai investointeja				Aiheuttaa yrityksille kertaluonteisia kuluja tai investointeja

Positiivisten vaikutusten lyhyt kuvaus ja arvio suuruusluokasta

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Negatiivisten vaikutusten lyhyt kuvaus ja arvio suuruusluokasta

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

PÄÄTÖKSENTEON YRITYSVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Merkittävällä osalla kaupungin päätöksistä on yritysvaikutuksia.

Yritysvaikutusten arvioinnilla pyritään ennakoimaan päätösten vaikutuksia. Olennaisia kysymyksiä ovat:

- Vaikuttaako tekeillä oleva päätös yrityksiin tai yritystoiminnan mahdollisuuksiin?
- Myönteinen/kielteinen vaikutus?
- Suora/epäsuora vaikutus?
- Kuinka suuri taloudellinen tai toiminnallinen vaikutus on?
- Kuinka moneen yritykseen vaikutus kohdistuu?

Yritysvaikutusten arvioinnilla saavutetaan ainakin seuraavia hyötyjä:

- päätöksenteon läpinäkyvyys lisääntyy
- markkinoiden toimivuus paranee
- päätösten tasapuolisuus yritysten kesken varmistuu
- palvelujen tuottamisvaihtoehdot tulevat harkintaan
- valitusprosessit vähenevät
- päätöspäätökset monipuolistuvat
- kunnan vetovoimatekijät tulevat harkituiksi

Yritysvaikutusten arvioinnille kunnassa voidaan asettaa seuraavat tavoitteet:

1. Minimoidaan kielteisiä yritysvaikutuksia.
2. Maksimoidaan myönteisten vaikutusten hyödyt.
3. Saadaan aikaan yritysten kannalta johdonmukaista, pitkäjänteistä ja läpinäkyvää päätöksentekoa.

Päätöksenteon yritysvaikutukset tulee tunnistaa läpäisyperiaatteella. Keskeisten viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden tulee tunnistaa mahdolliset yritysvaikutukset sekä hahmottaa, onko mahdollinen yritysvaikutus merkittävä vai vähäinen, kenen siitä tulisi tietää, ja miten vaikutus huomioidaan päätöksenteossa. Sisäisen tiedonkulun saumattomuus on tässä tärkeä.

Kuntaa tulee tarkastella yritysvaikutusten kannalta neljässä eri roolissa:

1. Kunta infrastruktuurin tuottajana: toimintaedellytykset, reagointi ja ennakointi
2. Kunta kumppanina: elinkeinopolitiikka ja hanketyö
3. Kunta asiakkaana: kunnan hankinnat
4. Kunta kotina: asukkuus, kotipaikka, kokemus yrittäjäystävällisyydestä

Päätökset voidaan jakaa ”nelikentäksi” seuraavilla kriteereillä:

- merkittävä yritysvaikutus / vähäinen yritysvaikutus
- suora yritysvaikutus / sivuvaikutus

Näiden perusteella voidaan ottaa käyttöön seuraava peruslinjaus ja ohjeistus:

1. Mikäli päätöksellä on merkittävä, suora yritysvaikutus, tulee toimielimen esityslistan tai viranhaltijapäätöksen esittelytekstissä selkeästi kuvata päätöksen vaikutukset yritystoimintaan, sekä miten arviointi on suoritettu.
2. Mikäli päätöksellä on merkittävä sivuvaikutus yritystoimintaan, asia tulee ottaa huomioon valmistelussa valmistelija tuo päätösehdotusta esitellessään esiin tärkeät sivuvaikutukset.
3. Mikäli päätöksellä on suora vähäinen yritysvaikutus, se huomioidaan valmistelussa mahdollisuuksien mukaan osana normaalia toimintaa. Erityistä huomiota tulee kuitenkin kiinnittää päätökseen mahdollisesti liittyviin välittömiin kielteisiin vaikutuksiin.
4. Mikäli päätöksellä on vain vähäinen sivuvaikutus yritystoimintaan, tuodaan esiin myönteisiä yritysvaikutuksia.